

Kernel magyarul

Sokan nem mernek belevágni abba, hogy saját kernelt fordítsanak, mert nem beszélnek jól angolul. Igaz ugyan, hogy ez az indok kicsit instabil lábakon áll, hisz a számítástechnika nyelve mint tudjuk az angol. Akinek van valamelyes érzéke a digitális technikához, az a gép előtt ülve akarva-akaratlanul is elsajátítja a nyelv alapvető kifejezéseit, szavait. Ez így természetes, de mi a helyzet akkor, ha a felhasználónk nem akar semmi mást, csak használni a számítógépet. „*Akkor ne fordítson kernelt, mert nem neki való.*” – hallom a választ. De azért ne legyünk ilyen szigorúak.

Minden kezdet nehéz

A kernelkonfigurálásra egyrészt rá kell érezni és ismerni kell gépünk felépítését, másrészt meg a dolog „műveleti szinten” tényleg nem bonyolult: csak be kell jelölgetni a megfelelő opciókat. Természetesen a valóságban ez nem ennyire egyszerű, mert a megfelelő ismeretek hiányában kihagyunk valamit amitől nincs hang, hálózat vagy akár billentyűzet...

Szerencsére ezzel kapcsolatban született már rengeteg kiváló dokumentáció, amelyek lépésről-lépésre elmagyaráznak mindent. A figyelmetlenség ellen persze nincs védekezési módszer. Aztán lehet, hogy az előbb említett egyszerű felhasználó csak ki akar próbálni valamit, amihez viszont kell egy új, egyedi kernel. A változtatás lényege lehet a felesleges részek illetve modulok eltávolítása, de nem ritkán előfordul, hogy az általa vásárolt új hardvert (hangkártyát, infraportot és így tovább) nem támogatja az általa használt kernelváltozat. Aztán ha ilyenkor kérdezni mer egy fórumon, sajnos gyakran előfordul, hogy segítség gyanánt vagy a szótároldalt vagy egy nyelviskola linkjét kapja.

Ebben az esetben két lehetőségünk van. Nekiállhatunk szóról szóra lefordítani menüpontokat, ami meglehetősen hosszadalmas, ha beleszámítjuk, hogy számos opció csak a hozzá tartozó súgó alapján érthető meg. Kereshetünk azonban egy olyan dokumentumot is, amelyben megvan a fordítás, és némi magyarázat is. Nem is olyan régen megfogant egy ennél általánosabb megoldás ötlete is: honosítsuk a kernelkonfigurálás üzeneteit...

Történet

Az egész onnan indult, hogy körülbelül egy évvel ezelőtt a *Linuxforumon* (☞ www.linuxforum.hu) felvetette valaki: miért ne lehetne honosítani a kernelkonfigurálást? Az ötlet – mint már megszokhattuk – heves indulatokat váltott ki. Voltak mellette és ellene egyaránt. Sok valóban megfontolandó ellenérv elhangzott (az informatika nyelve az angol, nehéz állandóan frissen tartani) néhányan mégis úgy döntöttek, hogy belevágunk a dologba. Aztán lassan de biztosan érdektelenségbe fulladt a dolog, nem csatlakoztak hozzájuk újabb emberek, de aztán egyszer csak változás történt: Jött *Egry Gábor (gabaman)*, aki fantáziát látott a dologban. Ekkor alakult ki pontosan a cél és szerveződött meg a munka menete. A projekt hamarosan felkerült a *SourceForge*-ra „*The Linux Kernel Translation Project*” néven (☞ <http://tlktp.sourceforge.net>) és ezzel együtt hamar nemzetközivé nőtte ki magát.

Az oldalon megtalálható minden fontos információ, többek között a különböző nemzetek jelenlegi fordítási aránya. Vannak, akik – köszönhetően a sok lelkes fordítónak – már el is készültek. Mi magyarok jelenleg 64%-on állunk, ami egészen jó arány ahhoz képest, hogy 3-4 embernél több nem dolgozott eddig.

A honosítás folt (patch) formájában érhető el a projekt honlapján. Ezt a kernelforrás könyvtárában kell kicsomagolni (ügyeljünk a verziószámok egyezésére) és megfoltozni vele a kernelt. Ezt követően, ha minden rendben ment, akkor a `make menuconfig` illetve `make xconfig` felülete már az anyanyelvünkön olvasható. A 64%-os állás azt jelenti, hogy a menüpontok teljesen magyarul vannak, viszont a súgószövegek egy része még angol.

Csatlakozz te is!

A fordítást önkéntesek végzik, akik szabadidejükből áldoznak arra, hogy segítsenek nekünk. Sajnos kevesen vagyunk, így minden segítő kéz számít. A feladat nem nehéz, csak le kell tölteni és csinálni. Aki kicsit otthonosabban mozog az informatikai szaknyelvben, annak nem lesz nehéz, ezen kívül vannak nagyon jól használható on-line szótárak, illetve szótárprogramok. Fordításhoz a *gtranslator* vagy *KBabel* programokat ajánljuk, ezekben jól nyomon követhetőek a lefordított, fordítandó illetve ellenőrzésre váró szócikkek. Ha van kedved tenni valamit a nyílt forrású világért, akkor látogass el a projekt oldalára és jelentkezz. Ha egyszer elkészül az egész fordítás, akkor már csak a frissebb kernelverziókban megjelenő újdonságokat kell fordítani azaz minimális munkával karbantartható lesz a nyelvi modul.

Rácz Zoltán

(razoli@linuxforum.hu)

Jelenleg egyetemista az ELTE informatika-matematika tanári szakán.

A Linukszal két éve

került kapcsolatba az UHU 1.0 kapcsán. Fél éve egyetlen operációs rendszer van a gépén: egy Debian Sid.